Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за съхранение на въглероден диоксид в земните недра

Глава първа
ПРЕДМЕТ И ОБХВАТ

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани със съхранението на въглероден диоксид в подходяща геоложка формация в земните недра.

(2) Целта на закона е пълното и постоянно задържане на въглеродния диоксид в местата за съхранение по такъв начин, че да бъдат предотвратени или отстранени отрицателните последици за околната среда и човешкото здраве.

Чл. 2. (1) Съхранението на въглероден диоксид се извършва в подходящи геоложки формации на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море.

(2) Забранява се съхранението на въглероден диоксид:

1. в място за съхранение, чийто комплекс за съхранение е извън границите на зоните по ал. 1;

2. във воден стълб;

3. извън геоложки формации.

Чл. 3. (1) Съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации се осъществява с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното му въздействие върху компонентите на околната среда и човешкото здраве.

(2) Съхранението на въглероден диоксид се съобразява с най-новите научни познания, с постиженията на най-добрите налични технологии и включва приоритетни мерки по:

1. изолиране на емисиите на въглероден диоксид от атмосферата;

2. безопасното му и постоянно съхраняване;

3. осигуряване на стабилността и безопасността на съоръжението за съхраняване на въглероден диоксид;

4. провеждане на мониторинг на съоръженията за инжектиране, комплексите за съхранение на въглероден диоксид, включително на струята въглероден диоксид.

Чл. 4. Законът не се прилага при съхранение на въглероден диоксид в геоложки формации с общ планиран капацитет до 100 килотона, свързано с научни изследвания, разработване или изпитване на нови продукти или процеси.

Чл. 5. (1) Геоложка формация се определя за място за съхранение на въглероден диоксид само при отсъствие на значителен риск от изтичане и липса на вероятност от оказване на значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

(2) Пригодността на една геоложка формация за използване като място за съхранение се определя посредством характеризиране и оценка на потенциалния комплекс за съхранение и заобикалящата го зона в съответствие с критерии съгласно приложение № 1.

Чл. 6. (1) Права за проучване на земните недра за установяване на пригодни геоложки формации, представляващи места, годни за съхранение на въглероден диоксид, се предоставят чрез разрешение за проучване на потенциален комплекс за съхранение на въглероден диоксид, издадено от министъра на икономиката, енергетиката и туризма, наричано по-нататък „разрешение за проучване".

(2) Разрешението за проучване може да включва и задължение за мониторинг на опитни инжектирания.

Чл. 7. Права за съхранение на въглероден диоксид в място за съхранение в геоложки формации от земните недра се предоставят чрез разрешение за съхранение на въглероден диоксид, издадено от министъра на икономиката, енергетиката и туризма, наричано по-нататък „разрешение за съхранение".

Глава втора
РЕГУЛИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС СЪХРАНЕНИЕТО НА ВЪГЛЕРОДЕН ДИОКСИД

Чл. 8. (1) Министерският съвет определя държавната политика по съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации, като приема програма за проучване на комплекси за съхранение на въглероден диоксид и одобрява проекти на разрешения за проучване и на разрешения за съхранение на въглероден диоксид.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма:

1. прави оценка на наличния капацитет за съхранение на въглероден диоксид на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море или на отделни части от нея, включително като разрешава извършване на проучване съгласно чл. 9 и прави предложения пред Министерския съвет за одобряване на разрешения за проучване и на разрешения за съхранение с цел използване на наличния капацитет за съхранение на въглероден диоксид;

2. създава необходимата организация за предоставяне на разрешения за проучване и на разрешения за съхранение в геоложки формации и издава разрешенията за проучване и разрешенията за съхранение при условията и по реда на този закон;

3. създава и поддържа:

а) специализирана карта и регистър на издадените разрешения за проучване;

б) специализирана карта и регистър на издадените разрешения за съхранение, включително специализирана карта на местата за съхранение и на заобикалящите ги комплекси за съхранение, включително карти и профили на тяхното пространствено положение и наличната за тях информация;

в) специализирана карта и регистър на всички затворени места за съхранение и на заобикалящите ги комплекси за съхранение, включително карти и профили на тяхното пространствено положение и наличната информация, необходима с цел преценяване дали съхраняваният въглероден диоксид ще бъде напълно и постоянно задържан;

4. изготвя и представя на Европейската комисия доклади за изпълнението на закона, включително за регистрите по т. 3, букви „б” и „в”.

(3) Регистрите по ал. 2, т. 3 се вземат предвид от компетентните органи при съответните процедури по планиране и при разрешаване на дейност, която може да засегне или да бъде засегната от съхранението на

въглероден диоксид в геоложки формации в регистрираните места за съхранение.

(4) Докладите по ал. 2, т. 4 се представят на Европейската комисия на всеки три години считано от 30 юни 2011 г.

Глава трета
УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРОУЧВАНЕ НА МЕСТА ЗА СЪХРАНЕНИЕ И НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА СЪХРАНЕНИЕ

Раздел I
Общи разпоредби

Чл. 9. Разрешения за проучване на места за съхранение на въглероден диоксид или за съхранение се издават от министъра на икономиката, енергетиката и туризма при условията и по реда на този закон.

Чл. 10. Разрешения за проучване и разрешения за съхранение се издават на лица, които докажат наличието на необходимите за извършване на съответните дейности технически капацитет и финансови възможности.

Чл. 11. (1) Процедури за предоставяне на разрешения за проучване се откриват със заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма след заявление на кандидат или по служебна инициатива.

(2) Не се откриват процедури за предоставяне на разрешения за проучване за площи, които покриват изцяло или включват части от площта, в границите на която:

1. са предоставени вече разрешения за проучване или разрешения за съхранение;

2. е подадено заявление за разрешение за съхранение;

3. са предоставени права по реда на Закона за подземните богатства;

4. са предоставени права за съответната геоложка формация по реда на друг закон;

5. попадат защитени със закон територии и обекти, включително защитени територии за опазване на културното наследство.

(3) Не се откриват процедури за предоставяне на разрешения за съхранение за площи, които покриват изцяло или включват части от площта, в границите на която:

1. са предоставени вече разрешения за съхранение;

2. са предоставени права по реда на Закона за подземните богатства;

3. са предоставени права за съответната геоложка формация по реда на друг закон;

4. попадат защитени със закон територии и обекти, включително защитени територии за опазване на културното наследство.

(4) Процедурите по предоставяне на разрешения се провеждат в съответствие с принципите за публичност, прозрачност и конкуренция.

Чл. 12. Титулярят на разрешение за проучване има изключителното право да извършва проучване за установяване, характеризиране и оценка на потенциален комплекс за съхранение на въглероден диоксид.

Чл. 13. (1) Предоставените разрешения за проучване и разрешения за съхранение се обнародват в „Държавен вестник", публикуват се на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и се обявяват в общините по местонахождението на обекта заедно със списъка на координатите на граничните точки на площта на разрешението.

(2) Разрешенията за проучване и разрешенията за съхранение се регистрират в специализираните карти и регистри по чл. 8, ал. 2, т. 3 в 7-дневен срок от обнародването им в „Държавен вестник".

Чл. 14. Правата и задълженията, произтичащи от предоставените разрешения за проучване и разрешения за съхранение, не могат да се прехвърлят на трети лица.

Раздел II
Разрешение за проучване

Чл. 15. (1) Предоставената площ за проучване не може да надвишава:

1. на сушата - 5 хил. кв. км;

2. в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море - 20 хил. кв. км.

(2) При откриване на потенциален комплекс за съхранение, който е на границата на предоставената площ за проучване, титулярят на разрешението има право на разширение на площта с цел цялостна оценка на потенциалния комплекс за съхранение, при условие че разширението не засяга:

1. правата на други титуляри, предоставени по реда на този закон, или

2. права върху земните недра, предоставени по реда на Закона за подземните богатства или на друг закон, или

3. защитени със закон територии и обекти, включително защитени територии за опазване на културното наследство.

(3) Части от площта по ал. 1, които са проучени и в които не са установени части от потенциалния комплекс за съхранение, се освобождават от титуляря на разрешението за проучване преди всяко удължаване на сроковете по чл. 16, ал. 3 и 4 при условия и по ред, определени с разрешението за проучване.

(4) Титулярят на разрешението има право по своя преценка допълнително да освобождава площи в края на всяка година при условия и по ред, определени с разрешението за проучване.

Чл. 16. (1) За предоставяне на разрешение за проучване се подава писмено заявление до министъра на икономиката, енергетиката и туризма, което съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на лицето и данни за регистрация в съответен регистър;

2. наименованието и местоположението на предложената площ за проучване, определена с координатите на характерните гранични точки на площта;

3. кратко описание на целите, сроковете за започване на проучвателните дейности, вида, обема, методите, продължителността на проучване и тяхната стойност, както и мерките за опазване на земните недра и околната среда, човешкото здраве и културните ценности;

4. препоръки от банкови и други финансови институции, както и от бизнес партньори;

5. декларация, че кандидатът няма парични задължения към държавата или към община по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на

задълженията, или парични задължения, свързани с плащането на вноски за социално осигуряване или на данъци съгласно правните норми на държавата, в която кандидатът е установен;

6. доказателства за наличието на необходимите за извършване на съответните дейности технически капацитет и финансови възможности.

(2) Разрешение за проучване се предоставя за срок до пет години.

(3) Срокът по ал. 2 може да бъде удължен с две продължения до две години всяко при условия и по ред, определени в разрешението за проучване. Условие за всяко удължаване на първоначално определения срок е мотивирана обосновка, че проучването е извършено в съответствие с разрешението и предвиденият в разрешението срок е недостатъчен за приключване на проучването.

(4) Ако преди края на последното удължаване по ал. 3 титулярят на разрешение за проучване докаже потенциален комплекс за съхранение на въглероден диоксид, срокът на разрешението може да бъде удължен до една година, за да може титулярят да оцени пригодността му за съхранение на въглероден диоксид.

Чл. 17. (1) Разрешението за проучване дава изключителното право на титуляря за своя сметка и на свой риск в границите на предоставената площ:

1. да извършва проучвателни дейности, насочени към откриване на потенциален комплекс за съхранение на въглероден диоксид;

2. да извършва оценка на пригодността на една геоложка формация за използване като място за съхранение на въглероден диоксид посредством характеризиране и оценка на потенциалния комплекс за съхранение и заобикалящата зона в съответствие с критериите съгласно приложение № 1;

3. да се ползва с предимство за получаване на разрешение за съхранение, като получи по право разрешение за съхранение, при условие че проучването е приключило, спазени са всички условия на разрешението за проучване и заявлението за издаване на разрешение за съхранение е подадено преди изтичането на срока на разрешението за проучване, съответно на срока за неговите продължения, и докаже, че притежава необходимите за извършване на съответните дейности технически капацитет и финансови възможности.

(2) Титулярят на разрешението за проучване е длъжен:

1. да извършва всички дейности по предоставеното разрешение в съответствие със закона и съобразно условията на разрешението за проучване;

2. да извърши мониторинг на опитни инжектирания, когато това е необходимо и е предвидено в разрешението;

3. да уведомява министъра на икономиката, енергетиката и туризма за всяко откритие на потенциален комплекс за съхранение на въглероден диоксид и да предоставя необходимата информация;

4. да води пълна и подробна документация за геоложките проучвания и да я предоставя по реда на Закона за подземните богатства;

5. да спре временно работата и да уведоми незабавно министъра на икономиката, енергетиката и туризма при откриване на уникални минерални образувания, а при откриване на исторически или археологически находки, които имат признаци на културни ценности - и министъра на културата.

Чл. 18. (1) Разрешението за проучване съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на титуляря и данни за регистрация в съответен регистър;

2. предмета на разрешението, координатите и размера на предоставената площ;

3. срока на разрешението, момента, от който той започва да тече, и условията за продължаването му;

4. работна програма, която съдържа видове, обеми, стойности и срокове на дейностите по разрешението;

5. финансовите условия, включително вида и размера на отговорността за неизпълнение на задълженията по разрешението;

6. условията и реда за спиране и прекратяване на разрешението;

7. условията и реда за изготвяне и предоставяне на проекти, отчети, първични данни, счетоводни документи и друга информация;

8. условията, които определят правата върху геоложка и друга информация, добита от титуляря на разрешението по време на дейностите по разрешението;

9. условията и реда за инспекции;

10. условията за опазване на земните недра, околната среда, защитените територии, културните ценности и човешкото здраве;

11. условията и реда за действие при възникнали обстоятелства на непреодолима сила;

12. други условия.

(2) Разрешението за проучване съдържа и задължението за титуляря на разрешението за освобождаване на части от площта в полза на държавата по реда на чл. 15, ал. 3 и 4.

Чл. 19. Предоставянето на разрешения за проучване се отказва мотивирано, когато възникне опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за земните недра и околната среда, за човешкото здраве и за защитените със закон територии и обекти.

Раздел III
Разрешение за съхранение на въглероден диоксид

Чл. 20. (1) Разрешение за съхранение на въглероден диоксид се предоставя за конкретно място за съхранение.

(2) Предоставянето на разрешения за съхранение на въглероден диоксид се отказва мотивирано, когато възникне опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за земните недра и околната среда, за човешкото здраве и за защитените със закон територии и обекти.

Чл. 21. (1) При предоставяне на разрешение за съхранение се определя площ, която включва:

1. площта на комплекса за съхранение, и

2. площите, необходими за осъществяване на дейностите по разрешението, извън съхранението.

(2) Границите на площта на разрешението се нанасят в специализираните карти по този закон.

Чл. 22. Разрешението за съхранение съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на титуляря на разрешението и данни за регистрация в съответен регистър;

2. точните местонахождение и граници на мястото за съхранение и комплекса за съхранение и информация относно хидравличния блок;

3. изисквания към дейностите по съхранение, общото количество въглероден диоксид, което е разрешено да бъде съхранявано в геоложката формация, пределните стойности на налягането в резервоара и максималните скорости и налягане при инжектиране;

4. изискванията за състава на потока от въглероден диоксид и процедурата за приемане на потоци от въглероден диоксид и, при необходимост, допълнителни изисквания за инжектирането и съхранението, по-специално с цел предотвратяване на значителни нередности;

5. одобрения план за мониторинг, задължението за изпълнение на плана и изискванията за актуализирането му, както и изискванията за отчетност;

6. изискването за уведомяване на министъра на икономиката, енергетиката и туризма и министъра на околната среда и водите в случай на изтичания или значителни нередности, одобрения план за коригиращи мерки и задължението за изпълнение на плана за коригиращи мерки в случай на изтичания или значителни нередности;

7. условията за затваряне и одобрения временен план за периода след затварянето;

8. разпоредби за промени, преразглеждане, актуализиране или отнемане на разрешението за съхранение;

9. изискванията за предоставяне и поддържане на финансовото обезпечение или друга сходна мярка;

10. други условия съгласно този закон.

Чл. 23. Разрешението за съхранение предоставя право на оператора за своя сметка и на свой риск да извършва всички необходими дейности, свързани с инжектирането и съхранението на въглероден диоксид, в съответствие с условията на предоставеното разрешение.

Чл. 24. Операторът е длъжен:

1. да извършва всички дейности съгласно закона и разрешението;

2. да информира министъра на икономиката, енергетиката и туризма за всяка планирана промяна в експлоатирането на мястото за съхранение, включително промените, свързани с оператора;

3. да спре временно работата и да уведоми незабавно министъра на икономиката, енергетиката и туризма при откриване на уникални минерални образувания, а при откриване на движими културни ценности - и министъра на културата.

Чл. 25. (1) Разрешението за съхранение се издава за срок до тридесет години.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма преразглежда, и когато е необходимо, издава актуализирано разрешение за съхранение при следните случаи:

1. периодично – пет години след издаване на разрешението и на всеки десет години след това;

2. за предприемане на мерки за коригиране на значителни нередности или спиране на изтичане с цел да се предотврати или спре изпускането на въглероден диоксид от комплекса за съхранение;

3. при необходимост - въз основа на научни заключения;

4. при въвеждане на нова технология за съхранение.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма актуализира разрешението за съхранение или издава ново по реда на този закон след извършване оценка на въздействието върху околната среда по реда на Закона за опазване на околната среда.

(4) Разрешението за съхранение влиза в сила от датата на влизане в сила на решение по оценка на въздействието върху околната среда или на решение, с което е преценено да не се извършва такава оценка, съгласно Закона за опазване на околната среда.

Чл. 26. Заявлението до министъра на икономиката, енергетиката и туризма за издаване на разрешения за съхранение съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на кандидата и данни за регистрация в съответен регистър;

2. доказателства за наличието на необходимите за извършване на съответните дейности технически капацитет и финансови възможности;

3. декларация, че кандидатът няма парични задължения към държавата или към община по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията, или парични задължения, свързани с плащането на вноски за социалното осигуряване или на данъци съгласно правните норми на държавата, в която кандидатът е установен;

4. характеристика на мястото за съхранение и на комплекса за съхранение и оценка на очакваното ниво на безопасност на съхранението;

5. общото количество въглероден диоксид, което ще бъде инжектирано и съхранявано, както и предвидените източници и методи за пренос, състава на потоците от въглероден диоксид, скоростите и налягания при инжектиране и местонахождението на съоръженията за инжектиране;

6. описание на мерките за предотвратяване на значителни нередности;

7. предложение за план за мониторинг;

8. предложение за план за коригиращи мерки;

9. предложение за временен план за периода след затварянето;

10. описание на предвидените мерки за намаляване и предотвратяване на значителни рискове от съхранението на въглероден

диоксид, както и за възстановяване на последиците от значителни нередности;

11. доказателство, че финансовото обезпечение или друга сходна мярка съгласно изискванията на чл. 74 ще бъдат валидни и ефективни, преди да се пристъпи към инжектиране.

Раздел IV
Процедури за предоставяне на разрешение за проучване и на разрешение за съхранение

Чл. 27. (1) Разрешение за проучване и разрешение за съхранение се предоставя чрез конкурс.

(2) Разрешение за съхранение на въглероден диоксид се предоставя по право на титуляр на разрешение за проучване при условията на чл. 54.

Чл. 28. (1) Процедури за предоставяне на разрешение за проучване или разрешение за съхранение се откриват след съгласуване с компетентните министри за опазване на националната сигурност и отбраната на страната, за защитени със закон територии и обекти, включително защитени територии за опазване на културното наследство.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма изисква становище от органите по ал. 1 в 14-дневен срок от постъпване на заявлението.

(3) Органите по ал. 1 дават становище в срок до 14 дни от получаване на искането. Непредставянето на становище от органите по ал. 1 в този срок се смята за съгласуване без бележки.

(4) Откриването на процедури за предоставяне на разрешения за проучване — и разрешения за съхранение се обявява в общините по местонахождението на обекта заедно със списъка на координатите на граничните точки на площта на разрешението.

Чл. 29. (1) Процедура за предоставяне на разрешения за проучване или за съхранение се открива със заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма в тримесечен срок от подаване на заявление, с изключение на случаите по чл. 11, ал. 2 или 3, както и при отрицателни становища на компетентните министри по чл. 28, ал. 1. Отказът не подлежи на обжалване по съдебен ред.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма изпраща заявлението за предоставяне на разрешение за съхранение за информация на Европейската комисия в едномесечен срок от получаването му.

Чл. 30. (1) Заповедта на министъра на икономиката, енергетиката и туризма за откриване на процедура за издаване на разрешение за проучване или на разрешение за съхранение на въглероден диоксид съдържа:

1. обекта на разрешението;

2. срока на разрешението;

3. срока за провеждане на конкурса;

4. срока, в който се приемат документите за участие в конкурса;

5. размера на депозита и срока, в който трябва да бъде внесен;

6. начина на финансовото обезпечение и минималния размер на средствата;

7. срока за закупуване на конкурсната документация, който не може да е по-кратък от 120 дни и по-дълъг от 180 дни от датата на обнародване на решението;

8. други условия на конкурса.

(2) Заповедта за откриване на процедурата се обнародва в „Държавен вестник" и се публикува на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл. 31. За организиране и провеждане на конкурсната процедура министърът на икономиката, енергетиката и туризма назначава комисия.

Чл. 32. (1) Кандидатите за участие в конкурс за предоставяне на разрешение за проучване или на разрешение за съхранение на въглероден диоксид подават писмено заявление за участие в конкурс на български език съобразно изискванията, определени със заповедта за откриване на процедурата.

(2) Със заявлението за участие в конкурса се представят:

1. копие от документа за регистрация или единен идентификационен код съгласно чл. 23 от Закона за търговския регистър, когато кандидатът е юридическо лице или едноличен търговец, или копие от документа за самоличност, когато кандидатът е физическо лице;

2. извлечение от годишните счетоводни отчети за последните три години в зависимост от датата, на която кандидатът е учреден;

3. доказателства за закупена конкурсна документация, внесен депозит и платена такса за участие;

4. декларация за опазване тайната на сведенията, които се съдържат в конкурсната документация;

5. препоръки от банкови и други финансови институции, както и от бизнес партньори;

6. декларация, че кандидатът няма парични задължения към държавата или към община по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията, или парични задължения, свързани с плащането на вноски за социално осигуряване или на данъци съгласно правните норми на държавата, в която кандидатът е установен;

7. декларация от управителя или от членовете на управителния орган на кандидата, че не са осъждани за престъпления против собствеността, стопанството, финансовата, данъчната или осигурителната система, за престъпления по служба или за подкуп, както и за престъпления, свързани с участие в престъпна група.

(3) Към заявлението за участие в конкурс се прилагат и:

1. нотариално заверено пълномощно, в случай че кандидатът се представлява от пълномощник;

2. декларация, подписана от лице с представителна власт, за удостоверяване на банка, банков клон и банкова сметка, по която да бъде възстановен внесеният от кандидата депозит за участие в процедурата;

3. доказателства за удостоверяване наличието на изискваните технически капацитет и финансови възможности.

Чл. 33. (1) Заявлението за участие в конкурс и приложенията към него се подават в деловодството на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма в срока, определен със заповедта за откриване на процедурата.

(2) Не се приемат заявления за участие в конкурс, които са подадени след определения срок.

(3) Заявлението за участие в конкурс и приложенията към него се подават в запечатан плик, обозначен с надпис „Заявление за участие в конкурс", с посочване на предмета на конкурса. Върху плика кандидатът посочва адрес за кореспонденция, телефон и, по възможност, факс и електронен адрес.

(4) Подадените заявления за участие в конкурс се завеждат в деловодството на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Върху плика длъжностното лице от деловодството, което го приема, отбелязва

поредния номер, датата и часа на приемането, след което го предава срещу подпис на член на конкурсната комисия. Комисията води регистър, в който се описват заявленията за участие по поредността на подаването им съобразно входящия номер на деловодството.

Чл. 34. (1) Заявленията за участие в конкурс и приложените документи се разглеждат от комисията по чл. 31 в 30-дневен срок от подаването им и ако съответното заявление не отговаря на изискванията, на кандидата се дава възможност за отстраняване на допуснатите нередовности в срок, определен в конкурсната документация.

(2) Комисията се състои от нечетен брой членове и включва представители на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, на Министерството на финансите, на Министерството на околната среда и водите и на администрацията на Министерския съвет. Мнозинството от състава на комисията не може да бъде формирано от представители на едно ведомство.

(3) Комисията по ал. 1 организира изготвянето на конкурсната документация, в която задължително се включват критериите за формиране на крайната комплексна оценка на предложенията, подредени по реда на техния приоритет.

(4) В заповедта за назначаване на комисията се посочва резервен член за всеки от назначените титуляри. Титулярят от определено ведомство се замества само от резервен член от същото ведомство. Резервният член замества титуляря при невъзможност на последния да участва в заседание на комисията или при освобождаването му по реда на ал. 7.

(5) Не може да участва като член на комисията или като резервен член лице, което:

1. има материален интерес от предоставянето на разрешението за проучване или за съхранение;

2. е „свързано лице" по смисъла на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с кандидат или участник в процедурата или с членове на техните управителни или контролни органи.

(6) Членовете на комисията са длъжни в тридневен срок от:

1. получаване на заповедта за назначаване на комисията да подадат декларация по ал. 5, т. 1;

2. узнаване на обстоятелството, че в процедурата за предоставяне на разрешение за проучване или за съхранение участва свързано с тях лице, да подадат искане за освобождаване от състава на комисията;

3. настъпване на промяна в обстоятелствата по т. 1 или 2 да подадат декларация, съответно – искане за освобождаване от състава на комисията.

(7) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма освобождава член на комисията при:

1. деклариране на материален интерес;

2. подадено искане за освобождаване от състава на комисията;

3. наличие на други случаи, при които по обективни причини членът на комисията не може да изпълнява задълженията си.

Чл. 35. (1) Членовете на комисията, служителите, които осъществяват техническото обслужване, и привлечените консултанти са длъжни да опазват тайната на предоставената им във връзка с провеждането на процедурата информация, за което подписват декларация.

(2) По време на провеждане на процедурата лицата по ал. 1 не могат да правят изявления за средствата за масово осведомяване, свързани с провеждането на процедурата.

Чл. 36. Комисията заседава при кворум минимум две трети от състава, като приема решенията си с обикновено мнозинство от присъстващите.

Чл. 37. (1) Комисията по чл. 31:

1. изготвя и предлага за одобряване от министъра на икономиката, енергетиката и туризма проект на конкурсна документация;

2. организира съхраняването на заявленията за участие в конкурса и на предложенията;

3. допуска до или отстранява от участие кандидатите в конкурса;

4. дава разяснения по конкурсната документация и предоставя допълнителна информация или документи;

5. разглежда и оценява предложенията и класира участниците в конкурса;

6. при необходимост може да изисква по служебен път документи за установяване достоверността на представената от кандидатите или участниците информация;

7. приема правила за работата си.

(2) В конкурсната документация се определят минималните изисквания за технически капацитет и финансови възможности на кандидатите.

(3) Решенията на комисията се мотивират и заедно с извършените от нея действия се отразяват в протокол/и.

(4) Председателят на комисията може да привлича като консултанти служители или външни експерти. Консултантите се назначават със заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма по предложение на председателя на комисията. Разпоредбите на чл. 34, ал. 5-7 се прилагат съответно и за консултантите.

(5) На членовете на комисията и на привлечените консултанти се изплаща възнаграждение в размер, определен със заповедта за тяхното назначаване.

(6) Средствата за възнаграждения на членовете на конкурсните комисии за предоставяне на права за проучване или за съхранение, както и на привлечените към тях консултанти (служители и външни експерти) се осигуряват от постъпленията от такси за участие в процедури за предоставяне на разрешения и от средствата от продажба на конкурсни документации.

Чл. 38. (1) Конкурсната документация по чл. 37, ал. 1, т. 1 съдържа най-малко:

1. копие от заповедта за откриване на процедурата за предоставяне на разрешение за проучване или за съхранение;

2. геоложка информация за площта за проучване или за съхранение и карта (схема) на площта в подходящ мащаб с обозначена номерация на характерните гранични точки и техните координати в система „1970 г.";

3. изискванията относно представянето на заявлението и документите по чл. 32, ал. 2 и 3, както и документи по образец в съответствие с конкурсната документация;

4. минималните изисквания за технически капацитет и финансови възможности на кандидатите;

5. конкурсните условия, включително изискванията към разработките по отделните критерии за оценка на предложенията и документите, с които се доказват, в случаите, когато такива са необходими;

6. правилата за провеждане на конкурса, включително сроковете за подаване на искания за разяснения по конкурсната документация;

7. методиката за оценка на предложенията.

(2) Към конкурсната документация се прилагат:

1. проект на разрешение за проучване или за съхранение;

2. образци на декларацията за опазване тайната на сведенията, които се съдържат в конкурсната документация, както и на всички други декларации, удостоверяващи липсата на обстоятелства, препятстващи възможността за участие в конкурса;

3. образци на заявление и на предложение;

4. други документи и образци, които по преценка на конкурсната комисия следва да бъдат включени в конкурсната документация.

Чл. 39. (1) За всяко заседание на комисията се изготвя протокол.

(2) Протоколът се подписва в два екземпляра от всички присъствали на заседанието членове на комисията. Подписването с особено мнение на член на комисията се отбелязва в протокола, към който се прилагат писмените мотиви за особеното мнение.

Чл. 40. (1) Комисията приключва работата си с изготвяне на:

1. протокол за класиране на участниците в проведения конкурс, или

2. протокол, удостоверяващ че няма допуснат до участие в процедурата кандидат.

(2) Протоколите по ал. 1 се изготвят в два екземпляра, единият от които се прилага към досието на процедурата.

(3) До приключване на процедурата документацията, събрана в хода ѝ, се съхранява от председателя на комисията.

(4) В срок до 3 работни дни от приключване работата на комисията председателят ѝ предава документацията по ал. 3 за архивиране.

Чл. 41. Заявление за участие в конкурсната процедура може да подаде всяко закупило конкурсната документация заинтересувано лице.

Чл. 42. В конкурсната процедура не се допуска до участие лице:

1. което има парични задължения към държавата или към община по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията, или парични задължения, свързани с плащането на вноски за социално осигуряване или на данъци съгласно правните норми на държавата, в която кандидатът е установен;

2. на което управител или член на управителния орган, а в случай че член на управителния орган е юридическо лице - неговият представител в съответния управителен орган, е осъден с влязла в сила присъда за престъпления против собствеността, стопанството, финансовата, данъчната

или осигурителната система, за престъпления по служба или за подкуп, както и за престъпления, свързани с участие в престъпна група;

3. което не е дало съгласие за опазване тайната на сведенията, които се съдържат в конкурсната документация;

4. което не е дало съгласие с предварително обявените условия на конкурса и с правилата за неговото провеждане;

5. което не е представило в съответствие с изискванията в конкурсната документация доказателства за удостоверяване наличието на минималните изисквания за технически капацитет и финансови възможности;

6. което не е закупило конкурсната документация, не е внесло определения депозит и не е заплатило таксата за участие;

7. чието заявление за участие или приложените към него документи не отговарят на изискванията на този закон и на конкурсната документация.

Чл. 43. (1) Подадените заявления за участие в конкурса с приложените към тях документи се отварят и разглеждат от комисията в срок до 14 дни от изтичането на срока за подаването им.

(2) Комисията се произнася по спазването на определените с документацията изисквания и по необходимостта от даване на срок за отстраняване на допуснати нередовности или непълноти, като посочва точно техния вид.

(3) При наличие на нередовности или непълноти комисията изготвя и изпраща уведомление до съответния кандидат, което съдържа точни указания и срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 7 дни, като в тези случаи срокът по ал. 1 се удължава с определения от комисията срок за отстраняване на нередовностите и/или непълнотите.

Чл. 44. (1) Комисията приема решение за допускане до участие в конкурса или за отказ кандидатът да бъде допуснат до участие в конкурса. Председателят на комисията уведомява писмено кандидатите за приетите решения.

(2) Уведомяването на кандидатите и участниците в конкурса се извършва срещу подпис на кандидата/участника или на негов упълномощен представител или с изпращане на писмо с обратна разписка, или по факс. Уведомяването може да се извършва и чрез изпращане на решение или уведомление чрез електронната поща, посочена при закупуване на конкурсната документацията за участие, съответно в заявлението за участие. При изпращане чрез електронна поща решението/уведомлението се смята за

връчено с постъпването му в посочената информационна система и се удостоверява с копие от електронния запис за това.

(3) Комисията отказва да допусне до участие в конкурса кандидат, който не отстрани нередовностите в срока по чл. 43, ал. 3 или представената от него информация е невярна.

(4) Отказът за допускане до участие в конкурса подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Конкурс се провежда и когато има подадено само едно заявление за участие или до участие в конкурса бъде допуснат само един участник.

Чл. 45. Допуснатите участници представят предложение в запечатан непрозрачен плик в съответствие с конкурсните условия.

Чл. 46. (1) Предложението на допуснатите до конкурса участници съдържа:

1. разработки по критериите, формиращи комплексната оценка на предложението;

2. други разработки в изпълнение на условията, посочени в конкурсната документация;

3. предложение за работна програма за проучването или за съхранението в съответствие с разработките по т. 1 и 2.

(2) Към предложението по ал. 1 се прилагат:

1. декларация за произход на средствата по чл. 4, ал. 7 и по чл. 6, ал. 5, т. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари;

2. документи, удостоверяващи изпълнението на критериите, формиращи комплексната оценка;

3. декларация за конфиденциалност за част от информацията в предложението, представляваща търговска или техническа тайна на участника, защитена по съответния ред;

4. други документи, посочени в конкурсната документация;

5. опис на приложенията към предложението.

Чл. 47. Комисията отваря предложенията на допуснатите участници по реда на постъпването им и проверява съответствието им с приложения опис и с изискванията на закона и конкурсната документация. Констатирано несъответствие се отразява в протокол на комисията. Комисията изисква отстраняването му в определен срок.

Чл. 48. (1) След отварянето на предложенията членовете на комисията за провеждане на конкурса се запознават с тяхното съдържание преди провеждане на заседанието за разглеждането и оценяването им.

(2) Комисията разглежда и оценява предложенията по съдържащата се в конкурсната документация методика за оценка в срок до 14 дни от изтичането на срока за подаване на предложенията.

Чл. 49. (1) При разглеждане на предложенията комисията може по всяко време:

1. да проверява заявените обстоятелства и верността или автентичността на приложени документи, включително чрез официално запитване до компетентни органи;

2. да изисква представяне в определен срок на допълнителни доказателства за обстоятелства, посочени в предложението, или отстраняване на технически несъответствия.

(2) В случаите по ал. 1 участниците или компетентните органи предоставят поисканата от комисията информация в срок до 7 дни от получаване на искането.

(3) Отстранените технически несъответствия и представените допълнителни доказателства стават неразделна част от предложението, като не могат да изменят или допълват предложението относно разработките по отделните критерии за оценка на предложението.

Чл. 50. (1) В 14-дневен срок от изтичането на срока за подаване на предложения комисията класира участниците в съответствие с конкурсните изисквания.

(2) Въз основа на класирането по ал. 1 министърът на икономиката, енергетиката и туризма внася в Министерския съвет за одобряване проект на разрешение:

1. за проучване – в срок до един месец от класирането на участниците;

2. за съхранение – в срок до 5 месеца от класирането на участниците.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма предоставя на Европейската комисия цялата документация по процедурата, включително документацията по чл. 26, 38, 45 и 46, и проекта на разрешение по ал. 2, т. 2 за становище.

(4) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма внася в Министерския съвет проекта на разрешение по ал. 2, т. 2, в срок до един

месец след получаване от Европейската комисия на уведомление, че комисията няма да предоставя становище, или след получаване на становище на Европейската комисия.

Чл. 51. (1) Министерският съвет одобрява внесения от министъра на икономиката, енергетиката и туризма проект на разрешение за проучване, когато са изпълнени всички нормативни изисквания.

(2) Министерският съвет, като взема предвид становището на Европейската комисия по чл. 50, ал. 4, ако има такова, одобрява проекта на разрешението за съхранение, когато:

1. са изпълнени всички нормативни изисквания;

2. спечелилият конкурса участник е финансово стабилен и технически компетентен и надежден да експлоатира и контролира мястото, както и че за участника и за целия му персонал, ангажиран с дейности по разрешението, е осигурена професионална и техническа подготовка и повишаване на квалификацията;

3. при повече от едно място за съхранение в един хидравличен блок възможните взаимодействия на натиск са такива, че и двете места едновременно могат да отговарят на изискванията на закона.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава разрешение за съхранение и го изпраща на Европейската комисия.

Чл. 52. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма отказва да издаде разрешение за проучване в случаите по чл. 11, ал. 2.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма отказва да издаде разрешение за съхранение при:

1. установяване на нарушения по чл. 11, ал. 3;

2. неизпълнение на условията по чл. 51, ал. 2.

Чл. 53. Конкурсът за предоставяне на разрешение за проучване или за предоставяне на разрешение за съхранение се прекратява със заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, когато:

1. не е подадено заявление или предложение;

2. няма допуснат кандидат;

3. нито едно предложение не отговаря на изискванията на заповедта за откриване на конкурса и/или на обявените с документацията за участие условия;

4. отпадне необходимостта от провеждане на конкурса в резултат на обстоятелства, които не са предвидени или не са могли да бъдат предвидени при приемане на заповедта за откриване на процедурата;

5. се установят нарушения при откриването или провеждането на конкурса, които не могат да бъдат отстранени, без това да промени условията, при които е обявена процедурата;

6. класираният на първо място участник и класираните на второ и трето място участници последователно се откажат от разрешението.

Раздел V
Процедура за предоставяне на разрешения за съхранение на въглероден диоксид по право

Чл. 54. (1) За предоставяне на разрешение за съхранение по право се подава писмено заявление до министъра на икономиката, енергетиката и туризма от титуляр на разрешение за проучване при условията на чл. 17, ал. 1, т. 3.

(2) В едномесечен срок от постъпване на заявлението по ал. 1 министърът на икономиката, енергетиката и туризма го изпраща за информация на Европейската комисия и публикува обява в „Държавен вестник" и на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма не допуска по време на процедурата по издаване на разрешение за съхранение и за срока на издаденото разрешение комплексът за съхранение на въглероден диоксид да се ползва от други лица за проучване за потенциален комплекс за съхранение на въглероден диоксид, за съхранение на въглероден диоксид, за предоставяне на права по реда на Закона за подземните богатства или за други несъвместими употреби на комплекса.

Чл. 55. (1) Разрешение за съхранение се предоставя по право на заявител, когато след изтичане на едномесечен срок от публикуване на обявата за предстоящото предоставяне в „Държавен вестник“ и на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма не са постъпили заявления по чл. 26 от други кандидати.

(2) Разрешение за съхранение се предоставя чрез конкурс, когато в срока по ал. 1 постъпят и други заявления за предоставяне на разрешение за съхранение.

Чл. 56. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма преценява законосъобразността на заявлението за предоставяне на разрешението за съхранение по право съобразно условията на чл. 20, ал. 2.

(2) Отказът да се открие процедура за предоставяне на разрешение за съхранение по право подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма след изтичане на срока по чл. 55, ал. 1 предоставя на Европейската комисия за становище мотивирано предложение за предоставяне на разрешение за съхранение и проекта на разрешението за съхранение на въглероден диоксид.

(4) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма внася в Министерския съвет проекта на разрешение за съхранение по право в срок до един месец след получаване от Европейската комисия на уведомление, че комисията няма да предоставя становище, или след получаване на становище на Европейската комисия.

(5) Министерският съвет одобрява проекта на разрешение за съхранение, като взема предвид отразяването от министъра на икономиката, енергетиката и туризма на становището на Европейската комисия по ал. 4.

(6) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава разрешение за съхранение на въглероден диоксид при условията на чл. 51, ал. 2.

(7) С разрешението за съхранение се определят и изискванията, свързани с националната сигурност, отбраната на страната, опазването на земните недра, околната среда, човешкото здраве, защитените със закон територии и обекти, както и други изисквания съобразно характера на разрешението.

(8) Разрешението за съхранение може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок след обнародването му в "Държавен вестник".

Чл. 57. Министърът на икономиката, енергетиката и туризма изпраща на Европейската комисия издаденото разрешение за съхранение по право.

Глава четвърта

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПРИ ЕКСПЛОАТАЦИЯ, ЗАТВАРЯНЕ И ПРЕЗ ПЕРИОДА СЛЕД ЗАТВАРЯНЕТО НА МЯСТОТО ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ВЪГЛЕРОДЕН ДИОКСИД

Раздел I
Критерии и процедура за приемане на потока от въглероден диоксид

Чл. 58. (1) В потока от въглероден диоксид не могат да бъдат добавяни отпадъци или други материали с оглед на тяхното обезвреждане.

(2) Потокът от въглероден диоксид може да съдържа случайно попаднали вещества, произхождащи от източника или от процеса на улавяне или инжектиране, както и вещества за проследяване, добавени за улесняване на мониторинга и проверката на миграцията на въглероден диоксид.

(3) Концентрацията на всички случайно попаднали и добавени вещества следва да не надвишава нивата, над които те:

1. биха засегнали целостта на мястото за съхранение или съответната преносна мрежа;

2. биха породили значителен риск за околната среда или за човешкото здраве, или

3. биха нарушили изискванията на приложимото законодателство.

(4) Операторът на мястото за съхранение е длъжен:

1. да приема и инжектира потоци от въглероден диоксид само ако е бил извършен анализ на състава, включително на корозивни вещества, на потоците, както и оценка на риска, и ако оценката на риска е показала, че нивата на замърсяване са в съответствие с условията по ал. 1;

2. да поддържа регистър за количествата и свойствата на доставените и инжектираните потоци от въглероден диоксид, включително на техния състав.

Раздел II
Мониторинг

Чл. 59. Операторът на място за съхранение извършва мониторинг на съоръженията за инжектиране, на комплекса за съхранение (включително, когато е възможно, на струята въглероден диоксид) и, при целесъобразност, на обкръжаващата среда с цел:

1. сравнение между реалното и прогнозираното поведение на въглероден диоксид и на пластовите води в мястото за съхранение;

2. установяване на значителни нередности;

3. констатиране на миграция на въглероден диоксид;

4. констатиране на изтичане на въглероден диоксид;

5. установяване на значителни неблагоприятни последици за обкръжаващата среда, включително за водоснабдяването, за човешкото здраве или за ползвателите на околната биосфера;

6. оценка на ефективността на коригиращите мерки;

7. актуализиране на оценката на безопасността и целостта на комплекса за съхранение в краткосрочен и дългосрочен план, включително на оценката дали съхраняваният въглероден диоксид ще бъде напълно и постоянно задържан.

Чл. 60. (1) Мониторингът се основава на план за мониторинг, изготвен от оператора за съхранение в съответствие с изискванията съгласно приложение № 2.

(2) Планът по ал. 1 включва подробно описание на мониторинга съгласно установените от Закона за опазване на околната среда насоки и се одобрява от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) Планът по ал. 1 се актуализира в съответствие с изискванията съгласно приложение № 2.

(4) Планът по ал. 1 се актуализира задължително на всеки пет години въз основа на промените в оценката на риска от изтичане, промените в оценката на риска за околната среда и човешкото здраве, както и най-новите научни познания и постиженията на най-добрите налични технологии.

(5) Актуализираният план се одобрява от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

Раздел III
Отчитане от страна на оператора на мястото за съхранение на въглероден диоксид

Чл. 61. Периодично в срок, определен в разрешението за съхранение, и при всички случаи най-малко веднъж годишно операторът за съхранение предоставя с доклад на министъра на икономиката, енергетиката и туризма:

1. всички резултати от мониторинга през отчетния период, включително информация за използваната технология за мониторинг;

2. количествата и свойствата на доставените и инжектираните потоци от въглероден диоксид през отчетния период, включително състава на тези потоци, отразени в регистъра по чл. 58, ал. 4, т. 2;

3. доказателство за предоставяне и поддържане на финансовото обезпечение по чл. 74;

4. всяка друга информация, която министърът на икономиката, енергетиката и туризма счете за необходима за оценяване спазването на условията на разрешението за съхранение и за попълване на знанията за поведението на въглеродния диоксид в мястото за съхранение.

Раздел IV
Проверки

Чл. 62. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма и министърът на околната среда и водите създават система за периодични и извънредни проверки на всички комплекси за съхранение за спазване изискванията на закона и мониторинг на последиците за околната среда и за човешкото здраве.

(2) Проверките включват посещения на наземните инсталации, включително на съоръженията за инжектиране, оценка на извършените от оператора дейности по инжектиране и мониторинг и проверка на цялата документация, водена от оператора.

(3) Периодичните проверки се извършват ежегодно през първите три години след затварянето на мястото за съхранение и на всеки пет години, докато отговорността не бъде прехвърлена на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(4) Проверките по ал. 3 обхващат съответните съоръжения за инжектиране и мониторинг, както и всички последици за околната среда и за човешкото здраве от комплекса за съхранение.

(5) Извънредните проверки се извършват:

1. при подаден сигнал до министъра на икономиката, енергетиката и туризма и/или до министъра на околната среда и водите за изтичания или за значителни нередности;

2. ако докладите по чл. 61 покажат недостатъчно изпълнение на условията на разрешението или наличие на предпоставки за възникване на опасност за околната среда и човешкото здраве;

3. за разследване на сериозни оплаквания, свързани с околната среда или с човешкото здраве;

4. в други случаи, в които министърът на икономиката, енергетиката и туризма и/или министърът на околната среда и водите счете това за целесъобразно.

Чл. 63. (1) След всяка проверка министърът на икономиката, енергетиката и туризма и/или министърът на околната среда и водите, или упълномощени от тях длъжностни лица изготвят доклад за резултатите от проверката.

(2) Докладът оценява изпълнението на изискванията на закона и посочва дали са необходими допълнителни мерки.

(3) Докладът се предоставя на засегнатия оператор на мястото за съхранение и се публикува на интернет страниците на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и на Министерството на околната среда и водите в срок от два месеца след проверката.

Раздел V
Мерки в случай на изтичания или значителни нередности

Чл. 64. (1) В случай на изтичания или значителни нередности операторът незабавно уведомява министъра на икономиката, енергетиката и туризма и предприема необходимите коригиращи мерки, включително мерки за опазване на човешкото здраве.

(2) В случаи на изтичания или значителни нередности, които пораждат риск от изтичане, операторът уведомява и министъра на околната среда и водите.

(3) Коригиращите мерки по ал. 1 се предприемат в съответствие с плана за коригиращи мерки, одобрен от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл. 65. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма и/или министърът на околната среда и водите могат по всяко време да изискат от оператора да предприеме необходимите коригиращи мерки, както и мерки за опазване на човешкото здраве.

(2) Мерките по ал. 1 могат да допълват или да се различават от посочените в плана коригиращи мерки.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма и/или министърът на околната среда и водите могат по всяко време да предприемат коригиращи мерки.

(4) Ако операторът не предприеме необходимите коригиращи мерки, органите по ал. 3 предприемат съответните коригиращи мерки.

(5) Операторът възстановява разходите, направени от органи по ал. 3, включително чрез използване на финансовото обезпечение по чл. 74.

Раздел VI
Задължения при затваряне и през периода след затварянето на мястото за съхранение на въглероден диоксид

Чл. 66. (1) Мястото за съхранение се затваря:

1. ако не са изпълнени определените в разрешението условия;

2. по мотивирано искане на оператора, или

3. след отнемане на разрешението за съхранение при взето решение за затваряне.

(2) След затваряне на мястото за съхранение операторът отговаря за мониторинга, отчетността и коригиращите мерки, за запечатването на мястото за съхранение и преместването на съоръженията за инжектиране.

(3) Операторът отговаря и за всички задължения, свързани с връщане на квоти на емисии в случай на изтичане, съгласно Закона за опазване на околната среда, и превантивни действия и мерки за отстраняване съгласно Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети.

(4) Операторът отговаря по ал. 2 и 3 до прехвърляне на отговорността за мястото за съхранение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма по реда на чл. 67 и 68.

(5) Задълженията по ал. 2 и 3 се изпълняват въз основа на план за периода след затварянето, изготвен от оператора съгласно най-добрите практики и в съответствие с критериите съгласно приложение № 2.

(6) Временният план за периода след затварянето се одобрява от министъра на икономиката, енергетиката и туризма. Преди затварянето на мястото за съхранение временният план за периода след затварянето:

1. се актуализира при необходимост, като се вземат предвид анализът на риска, най-добрите практики и технологичните подобрения;

2. се представя на министъра на икономиката, енергетиката и туризма за одобряване.

(7) След затварянето на място за съхранение министърът на икономиката, енергетиката и туризма отговаря:

1. за мониторинга и коригиращите мерки;

2. за всички задължения, свързани с връщане на квоти на емисии в случай на изтичане, съгласно Закона за опазване на околната среда;

3. за превантивни действия и мерки за отстраняване в съответствие с Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети.

(8) Изискванията за периода след затварянето се изпълняват от министъра на икономиката, енергетиката и туризма въз основа на временния план за периода след затварянето по ал. 5, който при необходимост се актуализира.

(9) Операторът възстановява разходите, направени от министъра на икономиката, енергетиката и туризма във връзка с мерките по ал. 4, включително чрез използване на финансовото обезпечение по чл. 74.

Раздел VII
Прехвърляне на отговорността

Чл. 67. (1) При затваряне на място за съхранение всички задължения, свързани с мониторинг и коригиращи мерки, с връщане на квоти на емисии в случаи на изтичане съгласно Закона за опазване на околната среда и с превантивни и оздравителни мерки съгласно Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети, се прехвърлят на министъра на икономиката, енергетиката и туризма по негова инициатива или по искане на оператора, ако са изпълнени следните условия:

1. всички налични доказателства сочат, че съхраняваният въглероден диоксид ще бъде напълно и постоянно задържан;

2. изтекъл е период от време, определен от министъра на икономиката, енергетиката и туризма, но не по-кратък от 20 години, освен ако министърът на икономиката, енергетиката и туризма констатира, че условията по т. 1 са изпълнени преди изтичането на посочения период;

3. изпълнени са финансовите задължения;

4. мястото за съхранение е запечатано и съоръженията за инжектиране са преместени.

(2) Операторът изготвя доклад за изпълнението на условието по ал. 1, т. 1 и го представя на министъра на икономиката, енергетиката и туризма за одобряване и прехвърляне на отговорността. Докладът съдържа най-малкото информация относно:

1. съответствие между реалното и моделираното поведение на инжектирания въглероден диоксид;

2. липса на изтичане, която следва да се установи;

3. мястото за съхранение търпи развитие към състояние на дългосрочна стабилност.

(3) При неизпълнение на условията по ал. 1 министърът на икономиката, енергетиката и туризма изпраща на оператора мотивирано уведомление.

Чл. 68. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма установява, че са спазени условията по чл. 67, ал. 1, и предоставя на Европейската комисия за становище:

1. докладите по чл. 67, ал. 2 в срок един месец след получаването им;

2. предварителен проект на заповед за прехвърляне на отговорността;

3. други свързани материали, взети предвид при изготвянето на проекта по т. 2.

(2) Проектът на заповед по ал. 1, т. 2 определя метода, чрез който се установява изпълнение на условията по чл. 67, ал. 1, т. 4, размера на финансовата вноска по чл. 76, както и всички актуализирани изисквания за запечатване на мястото за съхранение и за преместването на съоръженията за инжектиране.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма в срок до един месец след получаване от Европейската комисия на уведомление, че комисията няма да предоставя становище, или след получаване на становище на Европейската комисия внася в Министерския съвет за одобряване проект на заповед за прехвърляне на отговорността.

(4) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава заповед за прехвърляне на отговорността и уведомява Европейската комисия за заповедта, а в случай че тя не е съобразена със становището на Европейската комисия, посочва и причините за това.

(5) Заповедта по ал. 4 се съобщава на оператора.

Чл. 69. (1) След прехвърлянето на отговорността, предвидените съгласно чл. 62, ал. 3 периодични проверки се прекратяват, а мониторингът може да се сведе до нива, които позволяват установяването на изтичане или значителни нередности.

(2) При установяване на изтичания или значителни нередности мониторингът се привежда до ниво, необходимо за да се оцени значимостта на проблема и ефективността на коригиращите мерки.

Чл. 70. При вина на оператора, включително при представяне на непълни данни, укриване на информация от значение, небрежност, умишлено въвеждане в заблуждение или неизпълнение на задълженията, бившият оператор възстановява направените от министъра на икономиката, енергетиката и туризма разходи след прехвърлянето на отговорността. След прехвърлянето на отговорността не се възстановяват други разходи.

Чл. 71. При затваряне на място за съхранение отговорността се счита за прехвърлена, ако и когато всички налични доказателства сочат, че съхраняваният въглероден диоксид ще бъде напълно и постоянно задържан след запечатване на мястото за съхранение и преместване на съоръженията за инжектиране.

Глава пета
ФИНАНСОВИ УСЛОВИЯ

Чл. 72. При подаване на заявленията по чл. 29, ал. 1 и чл. 32, ал. 1 се заплащат такси.

Чл. 73. (1) Таксите по чл. 72 се определят с тарифа, приета от Министерския съвет.

(2) Сумите по чл. 72 постъпват в бюджета на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и се разходват за покриване на разходите за предоставяне на разрешения за проучване и разрешения за съхранение по този закон.

Чл. 74. (1) Дейностите по техническа ликвидация, консервация и рекултивация на геологопроучвателните обекти и обектите за съхранение, както и изпълнението на всички задължения, произтичащи от издадените в съответствие с този закон разрешения, се извършват за сметка на титулярите на разрешенията.

(2) Титулярят на разрешението предоставя финансово обезпечение за изпълнение на дейностите по ал. 1 чрез:

1. представяне на безусловна неотменяема банкова гаранция, издадена в полза на министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

2. откриване на доверителна сметка в банка, посочена от титуляря на разрешение и приемлива за министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

3. едновременното прилагане на способите по т. 1 и 2.

(3) Начинът на финансовото обезпечение и минималният размер на средствата се определят със заповедта на министъра на икономиката, енергетиката и туризма за откриване на процедурата и са съществен елемент от съответното разрешение.

(4) Финансовото обезпечение, предоставено от оператор на място за съхранение, трябва да гарантира:

1. изпълнение на всички задължения, произтичащи от издаденото разрешение, включително изискванията при затваряне и през периода след затварянето;

2. изпълнение на всички задължения, произтичащи от включването на мястото за съхранение в приложното поле на Закона за опазване на околната среда.

(5) Финансовото обезпечение трябва да е валидно и ефективно преди началото на инжектиране на въглероден диоксид в мястото за съхранение.

Чл. 75. (1) Финансовото обезпечение по чл. 74, ал. 3 се предоставя за всяка година от срока на съответното разрешение. Конкретният размер на обезпечението се определя въз основа на дейностите, предвидени в цялостния работен проект за проучване или за съхранение, и съобразно утвърдения график за тяхното изпълнение.

(2) Промяна в размера и/или частично освобождаване на финансовото обезпечение се извършва след приемане на извършените дейности по ал. 1 при условия и по ред, определени в разрешението.

(3) Средствата по предоставеното финансово обезпечение не могат да са предмет на принудително изпълнение.

(4) Финансовото обезпечение, предоставено от оператор на място за съхранение, се актуализира периодично, за да се отчетат промените в оценката на риска от изтичане и прогнозираните разходи във връзка с всички задължения, произтичащи от издаденото разрешение, както и всички задължения, произтичащи от включването на мястото за съхранение в приложното поле на Закона за опазване на околната среда.

Чл. 76. (1) Операторът на място за съхранение прави финансова вноска в полза на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма преди прехвърляне на отговорността по реда на чл. 67 и 68.

(2) Размерът на финансовата вноска се предлага от оператора на мястото за съхранение, като при определяне на размера й се вземат предвид

критериите съгласно приложение № 1 и елементите, отнасящи се до хронологията на съхранението на въглероден диоксид, които имат отношение към определяне на задълженията след прехвърлянето на отговорността и покриват най-малко очакваните разходи по мониторинга за срок 30 години.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма приема предложената финансова вноска по ал. 2, ако тя е изготвена съгласно критериите по приложение № 1 и покрива напълно очакваните разходи по мониторинга за срок 30 години.

(4) Финансовата вноска по ал. 1 може да се използва за покриване на разходите, направени от министъра на икономиката, енергетиката и туризма след прехвърлянето на отговорността, за да се гарантира, че въглеродният диоксид е напълно и постоянно задържан в местата за съхранение в геоложки формации след прехвърлянето на отговорността.

Чл. 77. При предсрочно прекратяване на разрешението за проучване или за съхранение финансовото обезпечение се прехвърля изцяло на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и се използва за изпълнение на дейностите по чл. 74, ал. 1.

Чл. 78. (1) Когато към датата на прекратяване на разрешението размерът на финансовото обезпечение не покрива изцяло фактическата стойност на необходимите за изпълнение дейности по чл. 74, ал. 1, разликата до пълния размер на необходимата сума е за сметка на титуляря на разрешението или оператора на място за съхранение.

(2) Когато към датата на прекратяване на разрешението размерът на финансовото обезпечение превишава фактическата стойност на необходимите за изпълнение дейности по чл. 74, ал. 1 след тяхното приключване, разликата в повече се освобождава в полза на титуляря на разрешението или оператора на мястото за съхранение.

(3) Финансовото обезпечение, предоставено от оператор на място за съхранение, е валидно:

1. след затваряне на място за съхранение в съответствие с чл. 66, ал. 1, т. 1 или 2 — до прехвърляне на отговорността за мястото на съхранение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма по реда на чл. 67 и 71;

2. след отнемане на разрешение за съхранение по реда на чл. 82 - до издаване на ново разрешение за съхранение или когато мястото е затворено по реда на чл. 66, ал. 1, т. 3 — до прехвърляне на отговорността по реда на чл. 67, при условие че са изпълнени финансовите задължения по чл. 76.

Глава шеста
ДОСТЪП НА ТРЕТИ ЛИЦА

Чл. 79. (1) С цел съхранение в геоложки формации на генериран и уловен въглероден диоксид потенциалните ползватели на преносни мрежи и места за съхранение могат да получат достъп до тях.

(2) Достъпът по ал. 1 се предоставя по прозрачен и недискриминационен начин, като се има предвид:

1. капацитетът за съхранение, който вече съществува или съответно може да бъде осигурен в местата за съхранение, и капацитетът за пренос, който вече съществува или съответно може да бъде осигурен;

2. делът от задълженията на държавата за намаляване на въглероден диоксид по международните правни инструменти и общностното законодателството, които тя възнамерява да изпълни посредством улавяне и съхранение на въглероден диоксид в геоложки формации;

3. необходимостта да се откаже достъп, когато има несъвместимост на техническите спецификации, която не може да бъде преодоляна по разумен начин;

4. необходимостта да се зачитат надлежно обоснованите разумни потребности на собственика или оператора на мястото за съхранение или на преносната мрежа и интересите на всички други ползватели на услуги по съхранение, на мрежата или на съответните преработващи или манипулационни съоръжения, които може да бъдат засегнати.

(3) Операторите на преносната мрежа и операторите на места за съхранение могат да откажат достъп на основание липса на капацитет. Отказът се мотивира.

(4) Операторът, отказал достъп въз основа на липса на капацитет или липса на връзка, извършва всички необходими подобрения, доколкото това е икономически целесъобразно или когато потенциален клиент желае да плати за тях, стига това да няма отрицателни последици за екологичната сигурност на преноса на въглероден диоксид и съхранението му в геоложки формации.

Глава седма
ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Раздел I
Прекратяване

Чл. 80. (1) Правата, придобити въз основа на разрешение за проучване или на разрешение за съхранение, се прекратяват с прекратяването на съответното разрешение.

(2) Действието на разрешението се прекратява:

1. с изтичането на срока на разрешението и след приемане от страна на компетентните органи по чл. 90, ал. 1 – 4 от Закона за подземните богатства на дейностите по ликвидация на геологопроучвателния обект или на мястото за съхранение и/или рекултивация на засегнатите земи и гори;

2. при отнемане на разрешението;

3. при обективна невъзможност за осъществяване на дейностите по предоставеното разрешение;

4. при влязло в сила решение за обявяване в несъстоятелност на титуляря на разрешението или оператора на мястото за съхранение;

5. по взаимно съгласие;

6. при констатирани нарушения на технологичните параметри, определени в разрешението;

7. по силата на съдебно решение;

8. на други предвидени в разрешението основания.

(3) При прекратяване на юридическото лице - титуляр на разрешение за проучване на места за съхранение, разрешението може да бъде изменено от министъра на икономиката, енергетиката и туризма, в случай че правоприемникът депозира в срок до 30 дни заявление за поемане на условията и задълженията в разрешението и отговаря на изискванията на чл. 10.

(4) При прекратяване на юридическото лице - оператор на място за съхранение, разрешението може да бъде изменено от министъра на икономиката, енергетиката и туризма, в случай че правоприемникът депозира в срок до 90 дни заявление за поемане на условията и задълженията в разрешението и отговаря на изискванията на чл. 10.

Чл. 81. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма спира действието на разрешението за проучване или на разрешението за съхранение, когато титулярят на разрешението, съответно операторът на

мястото за съхранение, извършва дейности, които са в противоречие с действащото законодателство или с условията на разрешението, или при значителни нередности.

(2) В случай на спиране министърът на икономиката, енергетиката и туризма уведомява писмено титуляря на разрешението или оператора на мястото за съхранение за причините и му определя подходящ срок за отстраняване на допуснатите нередности.

(3) Титуляр на разрешение или оператор на място за съхранение, чиито дейности са спрени по реда на ал. 1, няма право да упражнява правата си по разрешението, както и да търси обезщетения за пропуснати ползи за съответния период на спиране.

(4) Разрешения, спрени по реда на ал. 1, се подновяват, ако титулярят на разрешението или операторът на мястото за съхранение отстрани нередностите в срока по ал. 2.

(5) Спирането по ал. 1 не удължава срока на разрешението.

Чл. 82. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма преразглежда и, когато е необходимо, предприема по реда на този закон действия за актуализиране или за отнемане на разрешението за съхранение, когато:

1. е бил уведомен или е узнал за каквито и да било случаи на изтичания или значителни нередности;

2. представените доклади по чл. 61 или извършените проверки по чл. 62 са показали неизпълнение на условията на разрешението или риск от изтичания или значителни нередности;

3. бъде уведомен за друго неспазване на условията на разрешението от страна на оператора;

4. при необходимост – въз основа на нови научни заключения;

5. извън случаите по т. 1 – 4 - пет години след издаването на разрешението и на всеки десет години след това.

(2) В случай на отнемане на разрешението се издава ново разрешение за съхранение или мястото за съхранение се затваря на основание чл. 66, ал. 1, т. 3.

(3) До издаването на ново разрешение за съхранение министърът на икономиката, енергетиката и туризма поема всички задължения, свързани със:

1. критериите за приемане по чл. 58;

2. мониторинга по чл. 59 и коригиращите мерки по чл. 64;

3. връщането на квоти за емисии - в случай на изтичане съгласно Закона за опазване на околната среда и превантивни и оздравителни мерки съгласно Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети.

(4) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма си възстановява направените разходи от бившия титуляр, включително чрез използване на финансовото обезпечение по чл. 74. При затваряне на мястото за съхранение по чл. 66, ал. 1, т. 3 се прилага разпоредбата на чл. 66, ал. 4.

Чл. 83. (1) Разрешението може да бъде прекратено със заповед на министъра на икономиката енергетиката и туризма, когато:

1. действието на разрешението е било спряно и титулярят на разрешението или операторът на мястото за съхранение не е отстранил причините в срока по чл. 81, ал. 2;

2. възникне опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, както и от разрушаване или увреждане на културни ценности;

3. титулярят на разрешението не спазва изискванията за опазване на земните недра, за опазване на околната среда и за рекултивация на нарушените терени.

(2) За наличието на обстоятелствата по ал. 1, т. 2 и 3 компетентните органи уведомяват министъра на икономиката, енергетиката и туризма заедно с мотивирано предложение за необходимостта от предприемане на действия за прекратяване на съответното разрешение.

Чл. 84. (1) В случаите по чл. 83, ал. 1, т. 1 и 3 титулярят на разрешението отговаря за претърпените вреди и пропуснатите ползи, причинени от предсрочното прекратяване, включително за срока на спиране.

(2) В случаите по чл. 83, ал. 1, т. 2 на титуляря на разрешението се дължи обезщетение, освен ако опасността не е настъпила в резултат на негови действия.

(3) При прекратяване по чл. 83 титулярят на разрешението извършва пълна рекултивация на засегнатата земя.

Раздел II
УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Чл. 85. Всеки спор между страните по разрешенията, който не може да се реши по взаимно съгласие, се решава по съдебен ред, като приложимо е действащото българско законодателство.

Чл. 86. (1) Споровете, свързани с достъп до преносната мрежа и местата за съхранение, се решават по взаимно съгласие. При непостигане на съгласие спорът се отнася за разрешаване по съдебен ред.

(2) Когато преносната мрежа или мястото за съхранение, до които е отказан достъп, са разположени на територията на Република България или попадат в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море, приложимо за трансграничните спорове е българското законодателство.

(3) Когато съответната преносна мрежа или място за съхранение попада на територията на две или повече държави, трансграничните спорове се разрешават чрез консултации с оглед осигуряване последователното прилагане на съответното национално законодателство.

Глава седма
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 87. (1) Който извърши или допусне извършването на нарушение на този закон, се наказва с глоба от 50 000 до 100 000 лв., освен ако деянието съставлява престъпление.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице, се налага имуществена санкция в размер от 100 000 до 200 000 лв.

(3) Актовете за констатирани нарушения се съставят от упълномощени от министъра на икономиката, енергетиката и туризма длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от него или от упълномощено от него длъжностно лице.

(4) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Воден стълб" означава вертикална непрекъсната водна маса от повърхността до дънните седименти на воден басейн.

2. „Геоложка формация" е литостратиграфска единица, в която могат да бъдат открити и картографирани отделни скални пластове.

3. „Затваряне" на място за съхранение е окончателно прекратяване на инжектирането на въглероден диоксид в съответното място за съхранение.

4. „Значителна нередност" е всяка нередност при операциите по инжектиране или съхранение или в състоянието на самия комплекс за съхранение, която поражда риск от изтичане или риск за околната среда или човешкото здраве.

5. „Значителен риск" е комбинация от вероятности от настъпване на вреди и тежест на вредите, която не може да бъде пренебрегната, без да се постави под съмнение целта на този закон, по отношение на съответното място за съхранение.

6. „Изтичане" е всяко изпускане на въглероден диоксид от комплекс за съхранение.

7. „Комплекс за съхранение" е мястото за съхранение и заобикалящите го геоложки домени, които могат да имат отражение върху общата цялост и безопасност на съхранение, например вторични формации за задържане.

8. „Коригиращи мерки" са всички мерки, предприети за коригиране на значителни нередности или за спиране на изтичания с цел да се предотврати или спре изпускането на въглероден диоксид от комплекса за съхранение.

9. „Кандидат” е лице, което е подало заявление за предоставяне на разрешение за проучване или на разрешение за съхранение на въглероден диоксид, и лице, което е подало заявление за участие в процедура за предоставяне на разрешение за проучване или на разрешение за съхранение на въглероден диоксид.

10. „Миграция" е всяко движение на въглероден диоксид в комплекса за съхранение.

11. „Място за съхранение" е определена в рамките на геоложката формация част от пространството, използвана за съхранение на въглероден диоксид, и прилежащите наземни съоръжения и съоръжения за инжектиране.

12. „Оператор" е всяко физическо или юридическо лице, което експлоатира или контролира мястото за съхранение в съответствие с националното законодателство.

13. „Оператор на преносна мрежа“ е лице, което изгражда, експлоатира или контролира мрежа от тръбопроводи, включително свързаните с нея компресорни станции, за пренос на въглероден диоксид към мястото за съхранение.

14. „Отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи.

15. „Период след затварянето" е периодът след затварянето на място за съхранение, включително периодът след прехвърлянето на отговорността на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

16. „Поток от CO2" е поток от вещества, произтичащ от процесите на улавяне на въглероден диоксид.

17. „Преносна мрежа" е мрежата от тръбопроводи, включително свързаните с нея компресорни станции, за пренос на въглероден диоксид към мястото за съхранение.

18. „Проучване" е оценка на потенциалните комплекси за съхранение за целите на съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации посредством дейности, свързани с навлизане под повърхността, като сондиране с цел събиране на геоложка информация за пластовете в потенциален комплекс за съхранение и, ако е подходящо, осъществяване на опитни инжектирания, за да се установят характеристиките на мястото за съхранение.

19. „Разрешение за проучване" е писмена и обоснована заповед, разрешаваща проучването и посочваща условията, при които то може да се осъществи, която се издава от министъра на икономиката, енергетиката и туризма в съответствие с изискванията на този закон.

20. „Разрешение за съхранение" е писмена и обоснована заповед, разрешаваща на оператора да съхранява въглероден диоксид в геоложки формации в мястото за съхранение и посочваща условията, при които това може да се осъществява, която се издава от министъра на икономиката, енергетиката и туризма в съответствие с изискванията на този закон.

21. „Струя от CO2" е разпръснатото количество въглероден диоксид в геоложката формация.

22. „Съхранение на CO2 в геоложки формации" е инжектиране, придружено от съхранение на потоци от въглероден диоксид в подземни геоложки формации.

23. „Съществена промяна" е всяка промяна, която не е предвидена в разрешението за съхранение и която може да има значителни последици за околната среда или човешкото здраве.

24. „Участник” е лице, което е допуснато до участие в процедура за предоставяне на разрешение за проучване или на разрешение за съхранение на въглероден диоксид.

25. „Хидравличен блок" е свързано по хидравличен път престо пространство, в което предаването на налягането може да се измери с технически средства и което е ограничено от бариери за потоците, като разломи, солни масиви, литоложки граници, излаз или разкритие на формацията.

§ 2. Този закон въвежда изискванията на Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 140/114 от 5 юни 2009 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 3. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г. бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г. и бр. 19 от 2011 г.) в чл. 26, ал. 1 след думите „по този закон“ се добавя „и специализираните карти и регистри по Закона за съхранение на въглероден диоксид в земните недра“.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ÏÐÅÄÑÅÄÀÒÅË ÍÀ
ÍÀÐÎÄÍÎÑÚÁÐÀÍÈÅ:

(Цецка Цачева)

Приложение № 1
към чл. 5, ал. 2

КРИТЕРИИ ЗА ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ И ОЦЕНКА НА ПОТЕНЦИАЛНИТЕ КОМПЛЕКСИ ЗА СЪХРАНЕНИЕ И НА ЗАОБИКАЛЯЩИТЕ ГИ ЗОНИ ПО ЧЛ. 5, АЛ. 2

Характеризирането и оценката на посочените в чл. 5, ал. 2 потенциални комплекси за съхранение и заобикалящите ги зони се извършват на три етапа съгласно най-добрите практики към момента на оценката и посочените по-долу критерии. Отклонения от един или повече от тези критерии могат да бъдат разрешени от компетентния орган, при условие че операторът е доказал, че не е засегната способността на характеризирането и оценката да позволят да бъде направена преценката, посочена в чл. 5.

Eman 1: **Събиране на данни**
Събират се достатъчно данни за изработване на статичен пространствен и триизмерен (3-D) геоложки модел на мястото за съхранение и комплекса за съхранение, включително покриващи скали, и заобикалящата ги зона, включително хидравлично свързаните зони. Тези данни обхващат най-малко следните характеристики, присъщи на комплекса за съхранение:

а) геология и геофизика;
б) хидрогеология (в частност наличие на подземни води, предназначени за консумация);
в) инженеринг на резервоара (включително пространствени изчисления на обема на порите за инжектиране на CO2 и краен капацитет за съхранение);
г) геохимия (скорости на разтваряне и минерализация);
д) геомеханика (пропускливост, налягане на разрушаване);
е) сеизмичност;
ж) наличие и състояние на естествени или причинени от човека пътеки, включително кладенци и сонди, които могат да послужат като пътеки за изтичане.

Документират се следните характеристики за околностите на комплекса:
з) домени, обкръжаващи комплекса за съхранение, които могат да бъдат засегнати от съхранението на CO2 в мястото за съхранение;
и) разпределение на населението в района, разположен над мястото за съхранение;

к) близост до ценни природни ресурси (включително и по-конкретно защитени зони - част от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“, съгласно Закона за биологичното разнообразие, питейни подземни води и въглеводороди);

л) дейности около комплекса за съхранение и евентуално взаимодействие с тези дейности (например проучване, производство и съхранение на въглеводороди, геотермална употреба на водоносните хоризонти и използване на подземните водни запаси);

м) близост до евентуален/ни източник/ци на CO2 (включително оценки за общата потенциална маса на наличния CO2 с възможност за съхранение) и подходящи преносни мрежи.

Eman 2: **Изработване на статичен триизмерен геоложки модел**

Със събраните при етап 1 данни се изработва триизмерен статичен геоложки модел или комплект модели, включително на покриващите скали и хидравлично свързаните зони и на флуидите, с помощта на компютърни симулатори на резервоара. Статичният/те геоложки модел/и характеризират комплекса по отношение на:

а) геоложката структура на естествения капан;

б) геомеханичните, геохимичните свойства на резервоара, както и свойствата за циркулация;

в) характеристиката на разломната система и наличието на създадени от човека пътеки;

г) размер на площта и вертикален размер на комплекса за съхранение;

д) обем на порестото пространство (включително разпределение на порестостта);

е) изходно разпределение на флуидите;

ж) други характеристики от значение.

Несигурността при всеки един от параметрите, използвани при изработката на модела, се оценява посредством разработване на сценарии за всеки параметър и изчисляване на съответните граници на достоверност. Оценява се и несигурността във връзка със самия модел.

Eman 3: **Характеризиране на динамичното поведение на обекта, характеризиране на чувствителността, оценка на риска**

Характеризирането и оценката се основават на динамично моделиране, съчетаващо множество симулации на етапите на инжектиране на CO2 в мястото за съхранение с помощта на триизмерен/ни статичен/ни геоложки

модел/и в компютърния симулатор на комплекса за съхранение, изработен при етап 2.

Етап 3.1.: Характеризиране на динамичното поведение на обекта
Отчитат се най-малко следните фактори:

а) вероятните стойности на инжектиране и свойства на потока от CO2;

б) ефективността на съчетано моделиране на процеса (т.е. начина, по който взаимодействат различни единични ефекти в симулатора);

в) реактивните процеси (т.е. начина, по който се предоставя обратна информация от реакцията на инжектирания CO2 в съчетание с минералите *in situ* в модела);

г) използвания симулатор на резервоара (може да са необходими множество симулации, за да се потвърдят някои заключения);

д) краткосрочните и дългосрочните симулации (за да се установи какво се случва с CO2 и как той реагира в течение на десетилетия и хилядолетия, включително степента на разтваряне на CO2 във вода).

Динамичното моделиране предоставя информация относно:

е) налягане и температура във формацията за съхранение като функция от стойностите на инжектиране и натрупаното инжектирано количество с течение на времето;

ж) размера на площта и вертикалния размер на CO2 спрямо времето;

з) естеството на потока от CO2 в резервоара, включително фазово поведение;

и) механизмите и стойностите на улавяне на CO2 (включително граници на преливане и странични и вертикални уплътнения);

к) вторичните системи за задържане в общия комплекс за съхранение;

л) капацитета за съхранение и градиентите на налягането в мястото за съхранение;

м) риска от напукване във формацията/ите за съхранение и покриващите скали;

н) риска от навлизане на CO2 в покриващите скали;

о) риска от изтичане от мястото за съхранение (например през изоставени или недостатъчно добре уплътнени кладенци);

п) скоростите на миграция (в отворени резервоари);

р) скоростите на уплътняване на пукнатините;

с) промените в химичния състав на флуидите във формацията/ите и последващи реакции (например промяна в нивото на pH, образуване на минерали), както и включване на реактивно моделиране за оценка на последиците;

т) преместване на флуидите във формацията;

у) повишена сеизмичност и издигане на повърхността.

Етап 3.2.: Характеризиране на чувствителността

Предприемат се множество симулации с цел установяване чувствителността на оценката спрямо предположенията, направени за определени параметри. Симулациите се основават на изменение на параметрите в статичния/те геоложки модел/и и промяна на функциите на стойностите и предположенията при динамичното моделиране. Всяка значителна чувствителност се взема предвид при оценката на риска.

Етап 3.3: Оценка на риска

Оценката на риска включва най-малко следното:

3.3.1. Характеризиране на опасността

Характеризирането на опасността се извършва чрез характеризиране на възможността за изтичане от комплекса за съхранение, установена посредством описаните по-горе динамично моделиране и характеризиране на сигурността. При него се отчитат:

а) потенциалните пътеки за изтичане;

б) потенциалният обем на изтичането за констатираните пътеки за изтичане (скорости на потока);

в) критичните параметри, отразяващи се върху потенциалното изтичане (например максимално налягане на резервоара, максимални скорости на инжектиране, температура, чувствителност спрямо различни предположения в статичния/те геоложки модел/и и т.н.);

г) вторичните ефекти от съхранението на CO2, включително разместване на съдържащите се във формацията флуиди и нови вещества, създадени при съхранението на CO2;

д) други фактори, които могат да изложат на опасност човешкото здраве или околната среда (например свързани с проекта физически структури).

Характеризирането на опасността обхваща пълния спектър от потенциални условия на експлоатация, за да се провери сигурността на комплекса за съхранение.

3.3.2. Оценка на излагане на въздействието — основава се на характеристиките на околната среда и на разпределението и дейностите на населението над комплекса за съхранение и вероятното поведение и съдба на CO2, изтекъл от потенциалните пътеки, установени при етап 3.3.1.

3.3.3. Оценка на последиците — основава се на чувствителността на конкретни видове, общности или местообитания спрямо потенциално

изтичане, установено при етап 3.3.1. По целесъобразност тя включва последствията от излагането на повишени концентрации на CO2 в биосферата (включително почва, морски седименти и бентосни води (задушаване, хиперкапния) и занижено ниво на pH в тези околни среди вследствие на изтичане на CO2. Тя също така включва оценка на въздействията от други вещества, които е възможно да присъстват в изтичащите потоци от CO2 (било то попаднали в инжектираните потоци примеси или нови вещества, възникнали при съхранението на CO2). Тези последствия се вземат предвид в редица времеви и пространствени скали и се свързват с редица различни обеми на изтичане.

3.3.4. Характеризиране на риска — включва оценка на сигурността и целостта на мястото в краткосрочен и дългосрочен план, включително оценка на риска от изтичане при предложените условия на използване, и на възможно най-неблагоприятните въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Характеризирането на риска се извършва въз основа на оценката на опасността, излагането и последиците. То включва оценка на източниците на несигурност, установени по време на етапите по характеризиране, и оценка на мястото за съхранение и, когато е осъществимо — описание на възможностите за намаляване на несигурността.

Приложение № 2
към чл. 60, ал. 1 и 3

КРИТЕРИИ ЗА СЪСТАВЯНЕ И АКТУАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНА ЗА МОНИТОРИНГ ПО ЧЛ. 60 И ЗА МОНИТОРИНГ СЛЕД ЗАТВАРЯНЕ

1. **Съставяне и актуализиране на плана за мониторинг**

Планът за мониторинг се съставя в съответствие с анализа за оценка на риска, осъществен в етап 3 от приложение № 1, и се актуализира с цел да бъдат изпълнени изискванията за мониторинг по чл. 60, ал. 1 съгласно следните критерии:

1.1. Съставяне на плана

Планът за мониторинг включва подробна информация за мониторинга, който ще се извършва по време на основните етапи на проекта, включително основни елементи, оперативен мониторинг и мониторинг след затваряне. За всеки отделен етап се посочва следната информация:

а) наблюдавани параметри;

б) използвана технология за мониторинг и обосновка за нейния избор;

в) място на мониторинг и обосновка на пространствената дискретизация;

г) честота на прилагане и обосновка на времевата дискретизация.

Параметрите, които ще бъдат наблюдавани, се определят така, че да изпълняват целите на мониторинга. При всички случаи обаче планът включва постоянен или периодичен мониторинг на следните параметри:

д) дифузни емисии на CO2 в съоръжението за инжектиране;

е) обемен дебит на CO2 в устията за инжектиране;

ж) налягане и температура на CO2 в устията за инжектиране (за определяне на тегловния дебит);

з) химичен анализ на инжектирания материал;

и) температура и налягане на резервоара (за определяне на фазовото поведение и състояние на CO_2).

Изборът на технология за мониторинг се основава на най-добрите налични практики в момента на проектиране. По целесъобразност се вземат предвид и се използват следните варианти:

к) технологии, които могат да открият наличието, местонахождението и пътеките за миграция на CO_2 в земните недра и на повърхността;

л) технологии, които предоставят информация за поведението на параметрите налягане-обем и пространствено/вертикално разпределение на струята от CO2 чрез усъвършенстване на триизмерна симулация върху триизмерни геоложки модели на формацията за съхранение, изработени в съответствие с приложение № 1;

м) технологии, които могат да осигурят широк пространствен обхват с цел събиране на информация за незасечени по-рано потенциални пътеки за изтичане в пространствените измерения на целия комплекс за съхранение и отвъд него, в случай на значителни нередности или миграция на CO_2 извън комплекса за съхранение.

1.2. Актуализиране на плана

Събраните при мониторинга данни се съпоставят и тълкуват. Наблюдаваните резултати се сравняват с поведението, прогнозирано при динамичната симулация на триизмерното поведение на параметрите налягане-обем и насищане, извършена в рамките на характеризирането на сигурността в съответствие с етап 3 от приложение № 1.

При значително отклонение между наблюдаваното и прогнозираното поведение триизмерният модел се калибрира отново, за да отрази наблюдаваното поведение. Повторното калибриране се основава на наблюдаваните данни от плана за мониторинг, а когато е необходимо да се осигури достоверност на предположенията при повторното калибриране, се събират допълнителни данни.

Етапи 2 и 3 от приложение № 1 се повтарят, като се използва повторно калибрирания/те триизмерен/ни модел/и, за да се съставят нови сценарии за опасността и стойности на потока и за преразглеждане и актуализиране на оценката на риска.

При установяване на нови източници на CO_2, пътеки и стойности на потока или на наблюдавани значителни отклонения от предходните оценки вследствие на историческа взаимовръзка и повторно калибриране на модела планът за мониторинг се изменя съответно.

2. **Мониторинг след затваряне**

Мониторингът след затваряне се основава на информацията, събрана и моделирана по време на изпълнението на плана за мониторинг по чл. 60, ал. 2 и по т. 1.2 от това приложение. Предназначението му по-конкретно е да предостави информация, необходима за преценката по чл. 67, ал. 1.

М О Т И В И

към проекта на Закон за съхранение на въглероден диоксид в земните недра

Проектът на Закон за съхранение на въглеродния диоксид в земните недра е разработен в съответствие с Директива 2009/31 ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета.

Съобщението на Комисията от 10 януари 2007 г. „Ограничаване на глобалното изменение на климата до 2 градуса по Целзий – Пътят до 2020 година и след това" уточнява, че, в контекста на планираното намаление на емисиите на парникови газове в световен мащаб с 50 на сто до 2050 г., до 2020 г. е необходимо намаление с 30 на сто на емисиите на парникови газове в развития свят, което до 2050 г. да достигне 60-80 на сто. Съобщението посочва още, че това намаление е технически изпълнимо и че ползите значително надхвърлят разходите, но и че за да бъде изпълнена тази цел, трябва да бъдат приложени всички варианти за смекчаване на проблема.

Увеличената концентрация на въглероден диоксид (CO_2) в атмосферата в резултат от преработването и използването на изкопаеми горива и свързаните с това глобални климатични промени са все повече част от политическия дневен ред. Независимо от увеличаването на енергията от възобновяеми източници изкопаемите горива, в частност въглищата, ще продължават да бъдат основен източник на енергия още известно време.

Улавянето на въглероден диоксид и съхраняването му в геоложки формации (УСВ) е междинна технология, която ще допринесе за справяне с последиците от изменението на климата. То се състои в улавяне на CO_2 от промишлени инсталации, преноса му до място за съхранение и инжектирането му в подходяща подземна геоложка формация с цел постоянно съхранение.

По предварителни изчисления, извършени с цел оценка на въздействието на директивата и посочени в направената от Комисията оценка на въздействието, до 2020 г. могат да бъдат съхранени седем милиона тона

CO_2, а до 2030 г. – до 160 милиона тона, като се изхожда от предположението за 20-процентно намаление на емисиите на парникови газове до 2020 г., както и при условие че се получи помощ от УСВ от частни, национални и общностни източници и се докаже, че тази технология е безопасна за околната среда. Избегнатите емисии CO_2 през 2030 г. биха могли да съставляват около 15 на сто от необходимото намаление в Европейския съюз (ЕС).

Улавянето и съхранението на CO_2 се насърчава като технологично решение за намаляване на емисиите парникови газове. Това е процес, при който CO_2 се улавя и транспортира до място, където се инжектира дълбоко под земята за дългосрочно, безопасно и сигурно съхранение.

Европейският съюз направи улавянето и съхранението на CO_2 свой приоритет чрез рамковите си програми. Новата директива на ЕС за геоложко съхранение на CO_2 (Directive. 2009/31/EC), договорена като част от пакета документи на ЕС за климата и енергетиката (IP/09/628), определя законовата рамка за улавянето и съхранението на CO_2, която прави възможно безопасното му използване в Европа.

Пълноправното членство на България в ЕС изисква участието на страната при осъществяването на една от основните политики на ЕС във връзка с ограничаване измененията на климата и предотвратяване на сериозни материални и икономически щети.

I. Основна цел на законопроекта

Целта на законопроекта е пълното и постоянно задържане на въглеродния диоксид в местата за съхранение по такъв начин, чрез който да бъдат предотвратени или отстранени отрицателните последици за околната среда и човешкото здраве.

Установяване на правна рамка за безопасно за околната среда съхранение на въглероден диоксид в геоложки формации, което да даде принос в борбата с изменението на климата (чл. 1 от Директива 2009/31).

Този закон следва да се прилага по отношение на съхранението на CO_2 в геоложки формации на територията на страната, в изключителната икономическа зона в Черно море и на континенталния й шелф.

Законът не се прилага по отношение на проекти с планиран общ капацитет на съхранение под 100 килотона, извършвани с цел научни изследвания, разработване или изпитване на нови продукти и процеси.

II. Законопроектът е структуриран в 7 глави.

1. През 2007 г. страните по Конвенцията OSPAR приеха изменения в приложенията към конвенцията, за да позволят съхранението на CO_2 в геоложки формации под морското дъно, решение за осигуряване на безопасно за околната среда съхранение на потоци от CO_2 в геоложки формации и насоки OSPAR за оценка и управление на риска, свързан с тази дейност.- Те също така приема решение да забранят разполагането на CO_2 във водния стълб в морето и на морското дъно заради възможните отрицателни последици. В законопроекта се предвижда категорична забрана на съхранението на въглероден диоксид във воден стълб в морето и на морското дъно.

2. Законопроектът разграничава две процедури по издаване на разрешения: разрешение за проучване и разрешение за съхранение.

Проучването, т.е. дейностите, свързани с изследване на земните недра, следва да е обусловено от предоставяне на разрешение.

За да се защитят и насърчат инвестициите в проучвания, разрешенията за проучване се предоставят за ограничена площ и за ограничен период от време за срок 5 години и дава изключителното право на титуляря за своя сметка и на свой риск в границите на предоставената площ да извършва всички необходими дейности, насочени към откриване на потенциален комплекс за съхранение на въглероден диоксид.

Разрешението за съхранение предоставя право на титуляря за своя сметка и на свой риск да извършва всички необходими дейности, свързани с инжектирането и съхранението на въглероден диоксид.

Разрешението за съхранение е със срок до 30 години и се предоставя за конкретен комплекс за съхранение. Разрешението се преразглежда и, когато е необходимо, се актуализира периодично – пет години след издаване на разрешението и на всеки десет години след това.

Компетентен орган по издаването му, както и по неговото актуализиране е министърът на икономиката, енергетиката и туризма след становище от Европейската комисия и одобрение от Министерския съвет.

3. Законопроектът предвижда предоставянето на разрешения за проучване и разрешение за съхранение да се осъществява по право и чрез конкурсна процедура.

В конкурса могат да участват само юридически лица, регистрирани като търговци, които докажат наличието на необходимите за извършване на

съответните дейности технически капацитет и финансови възможности. Процедурите по предоставяне на разрешения се провеждат в съответствие с принципите за публичност, прозрачност и конкуренция.

4. На първо място за площи, в които е дадено разрешение за проучване на места за съхранение или разрешение за съхранение, не се предоставят други разрешения за проучване или за съхранение.

5. На второ място правата и задълженията, произтичащи от предоставените разрешения за проучване на места за съхранение и разрешения за съхранение на въглероден диоксид, не могат да се прехвърлят на трети лица.

6. Законопроектът регулира взаимоотношенията между държавата и оператора в случаите на затваряне на мястото за съхранение и в случаите на прекратяване, в т.ч. отнемане на разрешението за съхранение. В тези случаи е предвидено всички правни задължения, свързани с мониторинг и коригиращи мерки, да се прехвърлят на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, като тяхното финансиране остава за сметка на бившия оператор.

Едно от основните условия за затваряне е съхраняваният въглероден диоксид да бъде напълно и постоянно задържан, мястото на съхранение да е запечатано и съоръженията за инжектиране да са преместени.

III. Срок за транспониране на директивата:

Съгласно чл. 39 от Директива 2009/31 до 25 юни 2011 г. държавите членки въвеждат в действие законовите, подзаконовите и административните разпоредби, съобразени с директивата. Държавите членки са задължени незабавно да съобщят текста за новите разпоредби на Комисията.

С оглед недопускане налагането на финансова санкция за България, която е в размер 777 000 евро, е необходимо да се определят кратки срокове на приемане на законодателния акт.

IV. Санкции:

В законопроекта е предвиден и раздел с административнонаказателни разпоредби. Санкциите, които се налагат, са в размер от 50 000 до 200 000 лв.

V. Очакваните резултати от прилагането на Закона за съхранение на въглеродния диоксид в земните недра са:

По предварителни изчисления, извършени с цел оценка на въздействието на директивата и посочени в направената от Комисията оценка на въздействието, до 2020 г. могат да бъдат съхранени 7 милиона тона CO_2, а до 2030 г. – до 160 милиона тона, като се изхожда от предположението за 20-процентно намаление на емисиите на парникови газове до 2020 г., както и при условие че се получи помощ за улавянето и съхранението на CO_2 от частни, национални и общностни източници и се докаже, че тази технология е безопасна за околната среда. Избегнатите емисии CO_2 през 2030 г. биха могли да съставляват около 15 на сто от необходимото намаление в ЕС.

VI. За прилагането на новата уредба не са необходими финансови средства и тя няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)